

Dosarul nr. 2ra-306/23
2-21172452-01-2ra-22022023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Sușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

23 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Viorica Puica

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Valeriu Cernei,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Șutchevici împotriva Băncii Comerciale „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni cu privire la anularea ordinului de concediere, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, încasarea compensației suplimentare în locul restabilirii în muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică,

împotriva deciziei din 08 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Lilia Șutchevici, reprezentată de avocatul Adrian Lungu, casată hotărârea din 26 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea,

c o n s t a t ă:

La 22 noiembrie 2021, Lilia Șutchevici a depus cerere de chemare în judecată împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA cu privire la anularea ordinului de concediere, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, încasarea compensației suplimentare în locul restabilirii în muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică (f. d. 2-3, vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamanta Lilia Șutchevici a indicat că a fost angajată la BC „Moldova-Agroindbank” SA în funcția de șef adjunct al Departamentului Resurse Umane și Organizare la 29 ianuarie 2019, prin contractul individual de muncă nr. 12-19 din 29 ianuarie 2019 și a ordinului nr. 180-p din aceeași dată.

A menționat că pe parcursul întregii activități, reclamanta și-a îndeplinit atribuțiile de serviciu în mod conștiincios, fără a admite obiecții privitor la calitatea

acesteia. Spre regret, după schimbarea conducerii subdiviziunii, relațiile cu noua conducere nu au mai avut un caracter constructiv, fiind ignorată și chiar fiindu-i îngrădite posibilitățile de a realiza atribuțiile de funcție, iar situația creată s-a soldat cu demararea unei proceduri de reducere, care, în privința sa o consideră fictivă și inițiată doar cu scopul de a fi concediată din funcție.

Astfel, la 09 iulie 2021, prin ordinul nr. 3354-p, a fost preavizată despre concedierea din funcția deținută - perioadă care a fost prelungită cu perioada aflării sale în concediul de odihnă anual și în concediul medical, prin ordinul nr. 4088-p din 07 septembrie 2021 și ordinul nr. 4837-p din 20 octombrie 2021.

La 25 octombrie 2021, prin ordinul nr. 4908-p, reclamanta Lilia Șutchevici a fost concediată din funcție, începând cu 26 octombrie 2021, conform art. 86, alin. (1) lit. c) din Codul muncii - în legătură cu reducerea statelor și a numărului de personal.

A considerat reclamanta ordinul de eliberare drept ilegal, emis cu încălcarea normelor în vigoare și cu ignorarea prevederilor legislației muncii. La fel, a considerat aceasta că, cele constatate în ordin au fost invocate arbitrar, în realitate, procedura dispusă în privința sa, nu a avut drept scop restructurarea subdiviziunii, ci anume eliberarea sa din funcție.

În același context, reclamanta a menționat că și graficul de acordare a unei zile libere pe săptămână, care a fost întocmit formal și adus la cunoștința sa în ajunul acordării zilei libere, fără a fi preîntâmpinată, și fără a avea posibilitatea reală de a planifica ziua liberă pentru căutarea unui nou loc de muncă.

Prin acțiunile sale inechitabile, angajatorul i-a adus mari suferințe psihice, plasând-o într-o situație de incertitudine, lăsând-o fără nici un venit și, afectându-i reputația profesională.

Reclamanta a solicitat anularea ordinului nr. 4908-p din 25 octombrie 2021 cu privire la concediere, încasarea salariului pentru perioada absenței forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral în mărime de zece salarii lunare și încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică.

Pe parcursul judecării cauzei, reclamanta Lilia Șutchevici a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat: anularea ordinului nr. 4908-p din 25 octombrie 2021 cu privire la concedierea din funcție; obligarea pârâtei să achite în beneficiul reclamantei salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă, și anume din 26 octombrie 2021 și până la data pronunțării hotărârii instanței de judecată; încasarea unei compensații suplimentare în mărime de 6 salarii medii lunare în sumă de 300 000 de lei, în locul restabilirii reclamantei în funcția anterior deținută; obligarea pârâtei de a repara prejudiciul moral în mărime de 10 salarii lunare în sumă de 500 000 de lei; obligarea pârâtei de a compensa cheltuielile de judecată (f. d. 116, vol. I).

Totodată, la concedierea sa, pârâtul nu a ținut cont că era o salariată cu obligații familiale, având la întreținere trei copii, dintre care doi copii fiind minori, iar al treilea copil fiind student, iar în rezultat a fost concediată, fiind lăsată fără salariu-unica sursă de existență, atât pentru ea, cât și pentru cei trei copii ai săi.

Reclamanta a mai indicat că, în cazul în care acțiunea va fi admisă și restabilită în funcția deținută anterior, îi va fi creat un climat psihoemoțional în care îi va fi imposibil să desfășoare activitatea de muncă, fapt pentru care în locul restabilirii la locul de muncă, a solicitat să se încaseze de la pârât, în beneficiul său o compensație suplimentară în mărime de șase salarii medii lunare în sumă de 300 000 lei, cu încasarea prejudiciului moral în mărime de zece salarii medii lunare în sumă de 500 000 lei.

Prin hotărârea din 26 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Șutchevici împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA privind anularea ordinului de concediere, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, încasarea compensației suplimentare în locul restabilirii în funcție, repararea prejudiciului moral și compesarea cheltuielilor pentru asistența juridică, ca fiind neîntemeiată (f. d. 130, 133-143, vol. I).

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță a indicat că salariații pot beneficia de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru doar în cazul reducerii numărului de posturi de același tip, însă în speța dedusă judecătii, au fost reduse toate posturile de „Șef adjunct departament”, astfel că exercițiul comparativ care stă la baza aplicării dreptului preferențial este imposibil, or, potrivit art. 183 alin. (1) din Codul muncii, în caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă.

Prin urmare, dat fiind faptul că funcția reclamantei a fost lichidată, prima instanță a stabilit că unica opțiune disponibilă a reclamantei a fost acceptarea unei alte funcții în cadrul BC „Moldova-Agroindbank” SA, iar în acest sens, reclamantei i-au fost propuse alte funcții vacante în cadrul Băncii existente la acel moment, fiind respectat dreptul său legal la alternativă în ceea ce privește alt loc de muncă, prevăzut la art. 88 alin. (1) lit. c) din Codul muncii.

La 28 iulie 2022, Lilia Șutchevici reprezentată de avocatul Adrian Lungu, a declarat apel împotriva hotărârii din 26 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie dispus: anularea ordinului BC „Moldova-Agroindbank” SA nr. 4908-p din 25 octombrie 2021; obligarea intimatei să achite în folosul apelantei salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă și anume din data de 26 octombrie 2021 și până la data pronunțării hotărârii; încasarea din contul intimatei în folosul apelantei o compensație suplimentară în mărime de 6 salarii medii lunare în sumă de 300 000 lei, în locul restabilirii în funcția anterior deținută; obligarea intimatei să îi repare apelantei prejudiciul moral în mărime de 10 salarii medii lunare în sumă de 500 000 lei; obligarea intimatei să îi compenseze apelantei cheltuielile de judecată (f. d. 132, 154-160, vol. I).

Prin decizia din 08 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Lilia Șutchevici reprezentată de avocatul Adrian Lungu, a fost casată hotărârea din 26 iulie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care:

S-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Șutchevici împotriva BC „Moldova-Agroindbank” SA privind anularea ordinului de concediere, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, încasarea compensației suplimentare în locul restabilirii în funcție, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică.

S-a anulat ordinul nr. 4908-p din 25 octombrie 2021 „Cu privire la concedierea dnei Șutchevici Lilia”.

S-a încasat de la BC „Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul Liliei Șutchevici salariul și alte plăți salariale cuvenite pentru absența forțată de la serviciu pentru perioada 26 octombrie 2021 – 08 decembrie 2022, calcularea sumelor respective urmând a fi efectuată de către angajator.

S-a încasat de la BC „Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul Liliei Șutchevici suma de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 150 000 lei, cu titlu de compensație suplimentară în locul restabilirii în muncă.

S-a încasat de la BC „Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul Liliei Șutchevici suma de 7000 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, acțiunea depusă a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a încasat de la BC „Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 24 000 lei (f. d. 22-23, 24-44, vol. II).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a evidențiat că apelantei Lilia Șutchevici nu i-au fost propuse toate funcțiile libere la care ar fi putut pretinde, inclusiv funcția de „Șef adjunct direcție” în cadrul Direcției Training și Dezvoltare, Departamentul Resurse Umane și funcția de „HR Business Partner” din cadrul Direcției HR Business Partnering, Departamentul Resurse Umane, Centrala băncii, or, conform Listei posturilor vacante în cadrul BC „Moldova Agroindbank” SA prezentate apelantei, aceste funcții nu se regăsesc.

Totodată, instanța de apel a reținut că funcțiile în cauză au fost instituite după emiterea ordinului nr. 116 din 08 iulie 2021, or, potrivit acestuia, s-a constatat că s-a ordonat crearea Direcției HR Business Partnering din cadrul Departamentului Resurse Umane cu 2 posturi de HR Business Partner și 7 posturi de specialist recrutare, iar conform listei statelor de personal din 26 octombrie 2021, direcția în cauză dispune de un post de „HR Business Partner Back Office”, un post de HR Business Partner Retail, un post de HR Business Partner și 6 posturi de specialist recrutare.

Instanța de apel a concluzionat că procedura concedierii Liliei Șutchevici, în legătură cu reducerea statelor și numărului de personal, prevăzută de art. 88 alin. (1) din Codul muncii, nu a fost pe deplin respectată de către BC „Moldova-Agroindbank” SA, fiind încălcate prevederile art. 88 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, or, s-a stabilit cu certitudine că deși au existat posturi vacante la care ar fi putut pretinde reclamanta, acestea nu au fost propuse, fiind angajate persoane din afara băncii, reclamanta rămânând în afara statelor de personal.

La 01 februarie 2023, BC „Moldova-Agroindbank” SA, reprezentată de avocatul Valeriu Cernei, a declarat recurs împotriva deciziei din 08 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței

de apel, a încheierii protocolare din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 49-58, vol. II).

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 88 alin. (1) lit. e) din Codul muncii, or, BC „Moldova-Agroindbank” SA a propus intimăteii toate locurile de muncă în cadrul băncii odată cu preavizarea, care existau la acel moment.

A subliniat că funcția de șef-adjunct al Direcției Training și Dezvoltare și funcția de HR Business Partner din cadrul Direcției HR Business Partnering, nu exista la momentul preavizării reclamantei, or, ambele au fost emise după emiterea ordinului nr. 116 din 08 iulie 2021.

Totodată, recurenta a menționat că instanța de apel urma să aplice prevederile art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, în redacția în vigoare la 08 decembrie 2022 și să limiteze cuantumul despăgubirilor pentru pretinsa absență forțată de la muncă la 12 salarii medii lunare, fapt care nu a avut loc, deoarece instanța a dispus încasarea salariului lunar pentru o perioadă ce depășește 12 luni, adică mai mult de 12 salarii medii.

A mai notat că instanța de apel nu a elucidat dacă intimata a fost angajată la un alt loc de muncă și dacă a fost, din ce dată, or, acest lucru este esențial, având în vedere jurisprudența Curții Supreme de Justiție, potrivit căreia cuantumul despăgubirilor pentru absența forțată de la muncă nu poate fi acordat pentru perioada în care salariatul a fost angajat la un alt loc de muncă.

Suplimentar, recurenta a contestat și încheierea protocolară din 27 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care BC „Moldova-Agroindbank” SA a fost obligată să prezinte statele de personal până la procedura de reducere din funcția deținută de apelantă și după concedierea din funcție, precum și lista persoanelor angajate în cadrul Direcției prin transfer pe parcursul procedurii de reducere, de la declanșarea acesteia și până la concedierea apelantei.

În opinia recurenteii, reclamanta nu era în drept să reclame aceste probe la etapa examinării cauzei în ordine de apel, întrucât probele respective nu au fost reclamate în prima instanță, iar reclamanta nu a respectat calea prealabilă în cazul reclamării probelor, în ordinea prevăzută de art. 1191 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

La 23 martie 2023, Lilia Șutchevici, reprezentată de avocatul Adrian Lungu, a depus referință la recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, reprezentată de avocatul Valeriu Cernei, prin care a solicitat declararea inadmisibilității acestuia (f. d. 63-68, vol. II).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 08 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la 01 februarie 2023, în termenul legal.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de

BC „Moldova-Agroindbank” SA, reprezentată de avocatul Valeriu Cernei, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2) lit. c), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume, dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a

recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de BC „Moldova-Agroindbank” SA, reprezentată de avocatul Valeriu Cernei, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Banca Comercială „Moldova-Agroindbank” Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Valeriu Cernei, împotriva deciziei din 08 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni